

Х КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ

XXXIII

№ 6 (883)

23 ЛЮТОГО

1967 р.

Ціна 2 коп.

23 ЛЮТОГО — ВСЕНАРОДНЕ СВЯТО

РАДЯНСЬКІ ЛЮДИ

УРОЧИСТО, РАДІСНО ВІДЗНАЧАЮТЬ

49-і РОКОВИНИ

ЗБРОЙНИХ СИЛ СРСР

НЕЗДОЛАННА І ЛЕГЕНДАРНА

З ВИСОКОГО п'єдесталу радянський солдат в плащ-палатці пильно дивиться вдаль. До грудей його довірливо притулилась дитина. Кризь вогні тяжких битв пройшов цей воїн. Він здобув народам мир і готовий захищати його. Широко відомий монумент висловлює благородну суть Радянської Армії, створеної народом, який здійснив Велику Жовтневу соціалістичну революцію.

23 лютого в нашій країні відзначається день Радянської Армії і Військово-Морського флоту. Цією датою пов'язана хвилююча сторінка історії соціалістичної Вітчизни.

Це було незабаром після Жовтневої революції. В лютому 1918 року німецькі імперіалісти, не рахуючись з мирними пропозиціями Радянського Уряду, віддали наказ своїм військам перейти в наступ по всьому російсько-німецькому фронті.

21 лютого Рада Народних Комісарів звернулася до народу з написаним В. І. Леніним історичним декретом-відозвою «Соціалістична Вітчизна в небезпеці» і закликала трудящих до захисту Радянської держави. У відповідь на цей заклик в Петрограді і інших містах почався масовий вступ добровольців в Червону Армію. 23 лютого в червоному Пітері був проведений «День захисту Соціалістичної Вітчизни». Сформовані загони негайно виступили назустріч ворогові. Завзяті бої розгорнулися під Псковом, Ревелем та Нарвою.

Дні мобілізації революційних сил народу і героїчного захисту завойовань Жовтня стали днями народження нездоланної і легендарної Червоної Армії.

ПЕРШИМ суворим випробуванням її була громадянська війна та інтервенція — найважчий період в житті Радянської держави. Внутрішні і зовнішні вороги, об'єднавшись, накинулися на республіку робітників та селян, як шуліки. Охоплена кільцем фронтів, вона знаходилася в становищі оточеної фортеці. Здавалось, не було сили, яка змогла б врятувати Радянську владу, завойовану революцією. Міжнародна реакція зарані святкувала перемогу. Але радість ворогів революції була передчасною. Могутні сили для від-

січі ворожих навал знайшлися. Вони були пробуджені самою Жовтневою революцією, надихнуті, згуртовані і організовані ленінською партією.

Хід подій показав, що світова реакція, потерпівши поразку в збройній боротьбі з Радянською республікою, зовсім не змирилася з існуванням соціалістичної держави і продовжувала виношувати плани її знищення.

22 червня 1941 року фашистська Німеччина, на яку робила ставку світова реакція, віроломно напала на Радянський Союз. Проти СРСР було кинуте величезну озброєну силу, якої до того не мав жоден агресор. Ворожі війська нараховували 5,5 мільйонів чоловік, понад 3500 танків, майже 5 тисяч літаків, понад 50 тисяч гармат та мінометів.

Якими важкими не були невдачі початкового періоду війни, вони не зломали бойового духу нашої армії, не похитнули стійкості народу, його безмежної віри в торжество правого діла. Кожна п'ядь радянської землі дісталася ворогові ціною величезних втрат. А в битві під Москвою Збройні Сили СРСР, нанісши найкрупнішу поразку противнику, розвіяли міф про непереможність німецько-фашистських військ.

З 1942 року стратегічна ініціатива повністю перейшла до рук Збройних Сил СРСР. В результаті успішного завершення ряду величезних наступальних операцій радянська земля була очищена від німецьких загарбників, а бойові дії перенесені на територію окупованих ними країн Східної Європи, і, нарешті, самої Німеччини. Цей славний шлях відзначено видатними перемогами наших військ на Волзі і Курській дузі, під Ленінградом і Одесою, Севастополем і Києвом, під Будапештом і Віднем, в заключній битві за Берлін.

ПІДСУМКИ війни виявилися несподіваними для міжнародної реакції, вони мішали її карти. Безсила їх змінити, вона всіляко намагається перекрутити їх справжній зміст, применшити роль Радянського Союзу і його Збройних Сил в розгромі німецького фашизму, всіляко возвеличити заслуги західних держав, в першу чергу США та Англії, показати нашу перемогу як якусь

випадковість, результат збігу обставин, прорахунків і помилок окремих осіб. Мета буржуазних фальсифікаторів історії — ідеологічна підготовка нових авантур імперіалістів.

Наша перемога в минулій війні закономірна. Це перемога нового, передового над старим, реакційним. Джерела нездоланної могутності Радянської держави, її Армії і Флоту — переваги нашого суспільного і державного ладу, його економічні і організаційні можливості, ідейна і політична єдність радянського суспільства, радянський патріотизм і пролетарський інтернаціоналізм, дружба народів СРСР, їх згуртованість навколо Комуністичної партії. В боротьбі з фашистською Німеччиною СРСР одержав не лише воєнну і економічну, але й морально-політичну перемогу.

Перемога СРСР у Вітчизняній війні показала перевагу радянської військової науки і ратного мистецтва над стратегією і тактикою

ворога, виключно високі бойові якості радянських військ, чудові організаційські здібності наших воєначальників, всього офіцерського складу.

Величезне джерело сили Радянської держави, її Армії та Флоту — мудре керівництво ленінської партії, глибока обгрунтованість її політики, її воїстину титанічна виховна і організаційська діяльність. Саме партія забезпечила своєчасну і матеріальну, і морально-політичну підготовку країни до відсічі ворожій навалі. В годину грізної небезпеки вона підняла мільйонні маси на священну боротьбу з ворогом, згуртувала і організувала їх.

ДВА десятиліття минуло з того часу, коли відгрімилі останні залпи війни. Наша країна залікувала свої рани, відбудувала зруйноване господарство і швидкими темпами крокує вперед.

Разом із зростанням могутності нашої економіки різко зросло технічне оснащення Радянських

УРОЧИСТИЙ ВЕЧІР

ПРОСТОРИ зали і фойє Окружного Дому офіцерів 20 лютого були надані в розпорядження студентів, викладачів і співробітників нашого університету. Вони прийшли на урочистий вечір, присвячений 49-им роковинам Радянської Армії і Військово-Морського Флоту.

З доповіддю про славні роковини Збройних Сил СРСР на вечорі виступив генерал-майор Г. Якимов.

Від імені вчених університету з вітальним словом до воїнів, присутніх на вечорі, звернувся доктор геолого-мінералогічних наук професор І. Яцко. Він закликав воїнів пильно стояти на сторожі мирної творчої праці радянського народу.

Щиро поздоровила воїнів з 49-ю роковиною Збройних Сил СРСР і студентка другого курсу історичного факультету Климова.

Далі ансамбль пісні і танцю Одеського Військового Округу дав для учасників урочистого вечора концерт.

Збройних Сил. У нас успішно здійснено справжню революцію у військовій справі. Ракетно-ядерна зброя стала головною ударною силою, і її взяли на озброєння сухопутні, військово-морські і військово-повітряні сили.

За сучасних умов, коли різко загострилась небезпека воєнних авантур, коли ллється кров у В'єтнамі, перетвореному американськими агресорами на дослідний кривавий полігон, необхідна особливо висока пильність і постійна боеготовність не тільки наших Збройних Сил, а й всього народу.

Радянські Збройні Сили оточені у нас всенародною любов'ю. Виховуючись на бойових традиціях своїх дідів і батьків, збагачуючи ці традиції своїм нелегким солдатським трудом, радянські воїни пильно стежать за підступними діями агресорів, готові в будь-яку хвилину дати нищівну відсіч паліям війни.

Радянські Збройні Сили, які народилися в боротьбі за мир, які принесли мир і свободу багатьом народам, і нині служать справі миру, стоять на перешкоді воєнних авантур, на варті завойованого

ЗВІТУЮ ПАРТІЇ СВОЇЙ

В дні ювілейні урочисті
Звітую партії своїй,
Як ранні роси, чисті-чисті
І мислі і чуття мої.
В душі веду розмову
з нею,

Неначе з матір'ю своєю,
Відверто, з чистою
душею,
Бо сили, труд, знання
свої
Я віддаю народу — їй.

В її строю іду солдатом,
Тружусь і думаю в путі,
Що ще зробить,
щоб їй віддати
Все, що я можу у житті.
Щоб кожна мить
і серця вдари
Були не марні, не пусті,

Щоб не пройшли
безслідно, даром
Літа найкращі у житті—
Мої світанки золоті.
Хвилює мислі і тепер це,
Бо не стихає серця клич,
Бо партквиток ношу
над серцем,

Як і носив і
Звітую парті
Идучи вперед

А творчих сил

В душі надіями цвітуть

К. СТЕПКО.

ЗБОРИ БУЛИ ЦІКАВИМИ

М ИНУЛОЇ неділі, напередодні 49-ї роковини Радянської Армії, в кімнаті бойової слави зібрався студенти-філологи та історики, які пишуть дипломні роботи на воєнно-патріотичні теми. Учасники цих незвичайних зборів переходили від стенду до стенду, знайомилися з фотографіями та документами, що характеризують роботу університету в роки війни, ратні подвиги викладачів та співробітників нашого вузу.

Тут же, на зборах, була заслухана доповідь студента-заочника VI курсу І. Литвинова на тему: «Перемога Жовтневої революції. Проблеми війни і миру в сучасних умовах».

Після обговорення доповіді доценти Д. Бельфор і М. Галицький зробили докладний аналіз

деяких дипломних робіт, планів майбутніх робіт, дали ряд порад де знайти той чи інший матеріал, як ним користуватися. Секретар комітету комсомолу університету Сергій Бойченко ознайомив присутніх з роботою по воєнно-патріотичному вихованню, з діяльністю туристського клубу «По дорогах батьків» і закликав студентів надати допомогу в поповненні експонатів кімнати бойової слави, в активізації шефської роботи в військах.

Збори були цікавими і вилились в корисний обмін думками про покращення роботи по воєнно-патріотичному вихованню.

ВЧЕНІ ПРИЙШЛИ ДО СОЛДАТІВ

НА МИНУЛОМУ тижні велика група членів об'єднання «Знання» — фізиків і хіміків, енергетиків і астрономів, спеціалістів в галузі радіоелектроніки і напівпровідників побували у воїнів місцевого гарнізону.

Солдати і сержанти уважно слухали свого гостя—професора О. Морозова. Тема його виступу — «Іоніти». Кандидат хімічних наук Г. Донцов розповів про енергетику нашої країни і її розвиток в п'ятиріччі. Про шляхи розвитку і успіхи радянської астрономії за 50 років розповіла співробітниця обсерваторії Н. Ізраєцька.

В цей день перед воїнами виступили і інші наукові робітники.

ЇХ ДРУГА ПРОФЕСІЯ

В СІ народи багатонаціональної радянської сім'ї і багато наших друзів за кордоном урочисто і любовно відзначають День Радянської Армії та Військово-Морського Флоту.

В цей день ми знову і знову згадуємо подвиги наших воїнів, на прикладах і традиціях яких виховується і загартовується наша молодь.

Дівчата—студентки нашого університету особливо уважно вчитуються в описи подвигів медичних сестер та санітарок. Це вони евакуювали після бою тисячі поранених, це вони своїм піклуванням виходжували по-

ранених бійців, повертали їх до лав.

Патріотичні приклади старших подруг закликають студенток свято берегти бойові традиції, бути прикладом в навчанні, праці та дисципліні, в лавах товариства Червоного Хреста набувати другої спеціальності — медичних сестер.

Особливо успішно оволодівають цією професією студентки філологічного факультету Н. Мельник, Л. Збиральник, І. Візнер, Н. Забудько, Г. Суханова; студентки факультету іноземних мов О. Жаборюк, Т. Пономаренко; студентки географічного факультету В. Гуслякова, О. Кубицька; студентка біологічного факультету Ж. Імшенецька та інші.

Наполегливо оволодіваючи медичними знаннями, вони пам'ятають про необхідність завжди бути пильними, готовими до захисту своєї соціалістичної Батьківщини.

М. ХАІТ.

ЕСТАФЕТУ МУЖНОСТІ — МОЛОДІ

прямак з студентами і поза стінами факультету — на підприємствах міста і у військових частинах Одеського гарнізону.

На лекціях, висвітлюючи історичне минуле народів нашої

ського народу» (1648—1654 рр.). Керує цим семінаром доцент С. Ковбасюк.

Немала робота, пов'язана з воєнно-патріотичним вихованням студентів, проводиться і в наших наукових гуртках. На

В ДВОХ НАПРЯМКАХ

ПРО ВОЄННО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

країни, викладачі факультету звертають особливу увагу студентів на факти воєнно-революційного характеру, прагнучи розвинути у своїх слухачів любов до Батьківщини, гордість за її славне минуле.

На кафедрах історії СРСР та УРСР успішно проходять два спеціальних семінари. Їх теми: «Героїчний подвиг радянського народу у Великій Вітчизняній війні» та «Українська республіка в роки Великої Вітчизняної війни». На заняттях цих семінарів заслуховуються і обговорюються доповіді і повідомлення студентів.

Останнім часом в роботу спецсемінарів внесено багато нового. На заняттях вже не обмежуються лише обговоренням доповідей і повідомлень, а також організуються перегляди документальних короткометражних фільмів в музеї Оборони Одеси. Перегляди супроводжуються виступами і коментуваннями доповідача.

Під керівництвом доцента П. Некрасова такі перегляди влаштовуються і на факультеті. Тут наші студенти не раз дивилися документальні фільми періоду Великої Вітчизняної війни.

Кафедра історії УРСР на вечірньому і заочному відділенні веде також спецсемінар на тему: «Визвольна війна україн-

заняттях гуртків заслухано і обговорено ряд доповідей на воєнно-патріотичні теми.

Романтика, якою озвіяна бойова історія нашої Батьківщини, все більше захоплює студентів. Про це свідчить хоча б такий факт: майже половина дипломних робіт з історії СРСР та УРСР, над якими зараз працюють студенти останніх курсів, присвячена воєнно-патріотичній тематиці.

Працює у нас на факультеті лекторська група. Члени групи налагодили тісний зв'язок з воїнами Одеського гарнізону, виступають перед ними з лекціями на воєнно-патріотичні теми.

Члени лекторської групи ведуть роботу по воєнно-патріотичному вихованню і на підприємствах міста. Перед робітниками виступали наші молоді лектори-студенти — Гончарук, Пода, Коріненко, Кикоть та інші.

Комуністи нашого факультету розуміють, що завдання воєнно-патріотичного виховання не можуть бути вирішені проробленим. Ми будемо й надалі вести цю важливу роботу, будемо різноманітні її форми, залучати до неї все більше число викладачів та студентів.

Доцент В. НЕМЧЕНКО, секретар партбюро історичного факультету.

НЕМЕРКНУЧИЙ ПОДВИГ

В ІДБУЛАСЬ наукова конференція, присвячена 25-річчю героїчної оборони міста Одеси в роки Великої Вітчизняної війни. На конференції було заслухано багато доповідей.

Недавно вийшла в світ брошура з тезами цих доповідей. Відкривається вона статтю «Подвигу 25 років», з якою виступає віце-адмірал у відставці І. Азаров, в минулому член Військової Ради Одеського оборонного району.

Секретар Одеського міськкому КП України Т. Овчаренко в тезах своєї доповіді розповідає про Комуністичну партію — організатора і патрону немеркнучого подвигу захисників Одеси.

В брошурі надруковані тези доповідей, з якими виступали на конференції і викладачі нашого університету.

Ролі робітників в обороні міста присвятив свою доповідь доцент М. Галицький, бойовий співдружності народів СРСР при захисті Одеси — доцент П. Столяр. «Прикордонник в боях за Одесу» — так назвав свою доповідь доцент П. Некрасов.

В брошурі опубліковані також тези доповідей доцентів Є. Сизоненко, Я. Штеренштейна, П. Маркушевського, Д. Бельфора, М. Якупова, Н. Владимірової, П. Чухрія, аспірантів І. Кондратюка та М. Смирнової.

ЗУСТРІЧ З ВОЇНАМИ

ТЕПЛА і щира зустріч відбулася нещодавно на філологічному факультеті. Сюди, на запрошення студентів III курсу українського відділу приїхали воїни Одеського гарнізону; з якими наших студентів зв'язує давня дружба.

Доцент І. Дузь представив студентам воїнів. Випускник нашого факультету, нині капітан Колтенюк розповів про життя солдатське, про те, як служать і відпочивають наші друзі-артилеристи, з якими успіхами прийшли воїни Одеського гарнізону до 49-х роковин славних Радянських Збройних Сил.

А потім зі сцени залунали пісні, адже приїхали друзі до нас зі своїм естрадним оркестром, своєю художньою самодіяльністю.

Ніжно і лірично лунали пісні у виконанні воїнів. І щирими оплесками нагородили студенти майстерне виконання нашими гостями солдатського танка та оригінального номера. Та чи не найбільше сподобалося присутнім виконання музично-літературної композиції про славу Радянську Армію і майстерно прочитані вірші Є. Євтушенка.

Хоч недовго, але дуже радісно і приємною була ця зустріч. Студенти щиро подякували своїм друзям за чудовий концерт і сфотографувалися з воїнами.

ЖИТТЯ не стоїть на місці. Одне покоління змінюється іншим. Приходять в життя нові люди. Про історію нашої Батьківщини, про патріотичні подвиги її захисників в боях з ворогами молодь може дізнатися з лекцій, книг, кінофільмів, на заняттях, з розповідей старших—дідів та батьків. І все це залишає глибокий слід в свідомості молоді, захоплює бойовою романтикою, формує у неї любов до Батьківщини, ненависть до її ворогів.

Справа ця надзвичайно потрібна. І тому ХХІІІ з'їзд КПРС особливу увагу приділив воєнно-патріотичному вихованню молоді, підкреслив необхідність посилення цієї роботи.

Природно, партійна організація, колектив нашого історичного факультету не могли бути осторонь цієї важливої справи. І воєнно-патріотичним вихованням ми почали займатися планомірніше і конкретніше. Ведеться ця робота в двох на-

ЖОВТНЕВА ВАХТА ТРИВАЄ

ПРАЦЮЙ СУМЛІННО, ВЧИТЬСЯ НАПОЛЕГЛИВО, СТУДЕНТЕ!

ТАКІ ПІДСУМКИ

ПРОЙШЛА перша сесія року, коли країна Рад вступила до свого п'ятидесятирічного ювілею. В цілому студенти нашого університету склали екзамен добре. Це чим пишати перед Батьківщиною. 344 студенти склали всі іспити на «відмінно», 1046 — на «добре» та «відмінно». Добрих результатів досягли хіміки, біологи, історики, філологи. Так, у хіміків на «добре» та «відмінно» склали іспити 203 студенти, у біологів — 187, у філологів — 261. У математиків «добре» та «відмінно» мають 173 студенти, у фізиків — 160. Але, незважаючи на те, що така велика кількість студентів вчиться на «відмінно» і «добре», ми не можемо мовчати про тих студентів вузу, для яких байдуже, як навчатися. Візьмемо, наприклад, хімічний факультет — тут 62 студенти з різних причин не склали сесію, а на механіко-математичному факультеті — 100. Попереду — літня сесія. Треба скласти її так, щоб найкраще зустріти ювілей Великого Жовтня!

На цих фото студенти історичного факультету Яків Потеряйко, Валентина Курман і Микола Пода. Знають їх на факультеті як трудолюбивих і старанних людей. Вони ведуть велику громадську роботу, відмінно вчать. Зимову екзаменаційну сесію ці студенти завершили з відмінними оцінками. Високою успішністю вони прагнуть зустріти славний ювілей Радянської влади.

ПЕРША УНІВЕРСИТЕТСЬКА

ЗАВЕРШИЛАСЬ зимова сесія. Як вона пройшла, які висновки, уроки зробили з неї студенти-першокурсники, для яких ця сесія була першою університетською?

На ці питання завідувачий учбовим відділом газети Б. Нижегородов попросив відповісти деяких студентів першого курсу механіко-математичного факультету.

Ось що вони розповіли в своїх листах до редакції.

ВИПРОБУВАННЯ ВИТРИМАЛИ

СЕСІЯ принесла мені багато хвилювань. Та й не дивно, адже я — першокурсник, і складав в університеті свою першу сесію.

Охоплює якесь особливе хвилювання, коли йдеш на перший іспит, а коли складаєш його, то відчуваєш себе сміливіше, почуваш, що можеш зробити ще більше, хочеться вчитися ще краще.

Декому з нас сесія принесла прикраси, але загалом ми ви-

тримали перше випробування. Показала сесія також, що краще складали її ті, хто систематично працював. Адже навчання — важка праця: знання збираються частинами, а зразу подужати їх, як це намагаються зробити деякі студенти, просто неможливо.

А. БОГОМОЛОВ.

СТАРАННО ВЧИТЬСЯ

ОТЖЕ, сесія, якої, кажучи відверто, ми так боялися, закінчилася. Вона склалася для мене зовсім не гладко. Чо-

му? Тому що не розрахувала сили.

Справа в тому, що весь семестр особливо старанно вивчала математичний аналіз. Над ним сиділа, як кажуть, день і ніч, а з інших предметів лише читала конспекти лекцій. І ось середня оцінка моєї сесії — «трійка».

Ця сесія переконала мене в тому, що в університеті мало просто вчитися. Треба це робити наполегливо, старанно.

О. СЕРДЦОВА.

ПОЧИНАТИ ЗАРАЗ

ВИКЛАДАЧІ не дуже задоволені результатами сесії, ми, мабуть, теж. Але все-таки у нас є причини для деякого задоволення. Зимова сесія позаду, і хоча до весняної ще немало часу, але готуватися до неї потрібно зараз.

В цій сесії для кожного з

нас головними питаннями були: «Чи складу?», «Чи залишусь в університеті?», «Дадуть стипендію?». Перші два для мене вже відпали, а останній хвилює ще багатьох.

Але студенти не втрачають бадьорості. У кожного в серці жевріє надія скласти весняну сесію краще, хоч вона буде важчою, ніж зимова. А для того, щоб скласти наступну сесію потрібно багато і наполегливо працювати. Ми вже багато чого вміємо.

С. ФЕДОРОВСЬКИЙ.

ВЕСТИ ЗАПИСИ

НАША перша сесія показала, що вчитися треба багато і серйозно. Коли ми самі відчули всі труднощі іспитів, тоді зрозуміли по-справжньому, що необхідно акуратно вести записи лекцій і працювати щоденно. А це не так просто зробити. Чомусь часу не завжди вистає.

Т. ГНЕЗДИЛОВА.

У студентки четвертого курсу хімічного факультету Ірини Коломийцевої хороший настрій. І для цього у неї є всі підстави — зимова сесія складена успішно.

НА ФОТО: ІРИНА КОЛОМІЙЦЕВА.

ВАЖЛИВИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР

З ВІДКРИТТЯМ в Одесі Рішельєвського ліцею (1817 рік) була заснована його бібліотека. Урядові асигнування для ліцею були невеликі. В перші десятиріччя бібліотека розширялася головним чином за рахунок приватних пожертвувань. Так, генерал-губернатор Новоросійського краю герцог Рішельє передав бібліотеці свої книжки, 113 тисяч франків для придбання нових книг. Його приклад далі наслідували багато вчених, діячів культури і освіти.

До моменту перетворення ліцею в Новоросійський університет, в 1865 році в Науковій бібліотеці вже нараховувалося 28 505 томів. Довгий час вона обслуговувала лише викладацький склад. Для студентів на базі книжкового фонду, який пожертвував великий хірург М. І. Пирогов, була заснована особлива, так звана «Пироговська бібліотека», що стала фундаментом нинішньої студентської бібліотеки.

Напередодні Великої Жовтневої соціалістичної революції у фондах Наукової бібліотеки було 300 тисяч одиниць, що ще в пору самодержавства робило її найважливішим культурним осередком півдня Росії. Бурхливий ріст наукової бібліотеки почався після встановлення Радянської влади. За 5-6 років фонди бібліотеки поповнилися такою кількістю літератури, на придбання якої до Жовтневої революції треба було б років 50-60. Нині наукова бібліотека має 1888 тисяч одиниць зберігання. Вона є важливим науковим центром не лише України, але й Радянського Союзу.

Бібліотека має найцінніші і унікальні фонди (Воронцовський, Строгановський та інші), рідкісні книги стародруку, ряд особистих архівів учених, велику кількість іноземних праць

на європейських та східних мовах.

Особливою гордістю наукової бібліотеки є багато видань праць марксизму-ленінізму, зокрема, першого російського перекладу «Капіталу» К. Маркса, журналів, в яких вперше

НАУКОВИЙ БІБЛІОТЕЦІ МИНАЄ 150 РОКІВ

публікувалися роботи В. І. Леніна.

В цілому різні книжкові багатства наукової бібліотеки можуть задовольнити потреби і

інтереси спеціалістів різних галузей знань.

Для того, щоб більш точно знати запити читачів, швидше і якісніше їх обслужити у всіх відділах, наукова бібліотека здійснює зараз старанне вивчення інтересів і пропозицій читачів.

В 1967 році наукова бібліотека відзначить два ювілеї: 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції і 150-річчя свого існування. Вона готує науково-теоретичну конференцію з історії і діяльності всіх своїх відділів, різні бібліографічні показники і огляди, виставки, зокрема, велику виставку, присвячену 50-річчю Радянської влади. Готується і збірник статей, який розкриває багатства книжно-журнального фондів, заплановано виступи

співробітників наукової бібліотеки на факультетах університету і серед трудящих Одеси і області.

В ювілейному році колектив наукової бібліотеки буде прагнути до того, щоб якнайкраще і переконливіше розкрити перед читачами значення рішень КПРС і Радянського уряду, сприяти вихованню і освіті молодого покоління, зміцненню марксистсько-ленінських переконань своїх численних читачів, внести свій вклад в справу будівництва комунізму в нашій країні.

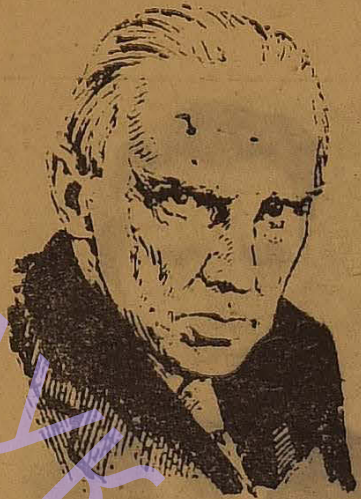
К. ПЕТРЯЄВ,

голова бібліотечної ради,

П. БОНДАРЕНКО,

директор наукової бібліотеки.

ХУДОЖНИК СЛОВА

ДО 75-РІЧЧЯ
ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
К. О. ФЕДИНА

Костянтин Олександрович Федін народився 24 лютого 1892 року. Він — один з видатних представників старшого покоління радянських письменників, яке заклало основи нового соціалістичного мистецтва.

Письменником К. О. Федін став в роки, коли молода Радянська республіка зі зброєю в руках відстоювала завоювання Жовтня. І на протязі багаторічного творчого шляху він веде правдиву і хвилюючу розповідь про складний і мужній час народження нового суспільства, перебудови Росії, побідоносного руху радянського народу до комунізму.

Центральна тема творів К. О. Федіна — людина і суспільство. Письменник показує формування російського революційного характеру, який так глибоко розкрився в радянський час. Федінський герой — людина-творець проходить через революційне підпілля, вогонь громадянської війни, роки п'ятирічок, велику війну з фашистською чумою. В книгах Федіна з великою реалістичною силою відбита боротьба Комуністичної партії за перебудову суспільства. В числі кращих образів комуністів в радянській літературі — герої романів «Первые радости», «Необыкновенное лето», «Костер» Кирило Извекон та Петро Рагозін.

Особливе місце в творчості письменника посідає проблема шляху революційного мистецтва, ролі інтелігента і художника в революції, відповідальності діячів мистецтва перед соціалістичним суспільством.

Академік К. О. Федін є крупним теоретиком літератури, невтомним борцем за її ідейну глибину і досконалість форми. Активна і багатогранна державна і громадська діяльність письменника. Очолюючи письменницьку організацію СРСР, він багато робить для виховання молодого покоління наших літераторів.

Чудовий художник слова, який знаходиться в розквіті сил, К. О. Федін трудиться для слави свого народу, який буде комунізм.

ПРО ПОЧЕСНУ СОЛДАТСЬКУ СЛУЖБУ

В. КЛИМЕНКО

В АДИМ Клименко вчився у нашому університеті. Він захоплювався поезією, сам писав вірші — про почесну солдатську службу, про гарну дівчину, яка жде його дома, про життя, яке він любив.

Вадим Клименко трагічно загинув. Але залишилися його вірші — частина його душі, його роздумів, сподівань, чекання щастя.

Деякі з них ми друкуємо сьогодні.

Я О ТЕБЕ МЕЧТАЛ

Когда я пыль глотал
на полигонах,
Мерз на снегу
и млея от злой жары,
С тех самых пор,
когда одел погону,
На тыщу дней
до нынешней поры;
Когда я Эльбу
с ходу брал на танке
И дальше мчал,
гофрируя поля,
Когда шагал по плацу
под «Славянку»
И знамя части
с честью охранял,

Когда в дозоре
коченели ноги,
Когда я руки
гильзой обжигал,—
На всей своей,
на воинской дороге
Я о тебе, хорошая,
мечтал.
И было легче мне
в пути с тобою.
И не было
предела для мечты,
И я в мечтах
не разделял порою
Тебя и Родину.
Об этом знаешь ты.

РОМАШКИ В ПРИЦЕЛЕ

Это было с мечтою вместе,
Иль снилось мне ночью
целой:
Три ромашки, чужие невесты,
Отыскал мой угольник
прицела.
Глаз наметан по строгим
целям:
Танк, орудие — все
привычно.
Но... белели ромашки
в прицеле —
Как это необычно!
Каждый стеблик отчетливо
вижу...
Даже желтые, мягкие
кашки...
Вы не бойтесь, я вас
не обижу,
Не трепещите, ромашки!
Говорят, вы гадалки
смелые...

Лучше пусть вас сорвет
солдат
И по ветру листьями
белыми
«Любит — не любит»
полетят.
Только правду скажите,
гадалки,
Тем своим лепестком
последним:
Ждет ли друга со службы
южанка
С дальним ветром осенним?..

СОЛДАТСКОЕ

Мне когда-то тоже
Утром спозаранку
Медь оркестра нашего
Протрубит «Славянку».
Поцелую Знамя я,
Распрошусь
с солдатами,
Назову по отчеству
Своего комбата
И уйду... По Родине
Я скучал немало...
Дальняя дорожка,
Поезда, вокзалы
А сойду та станция
Близ речки Буга,
Я скажу ей
«Здравствуй!»,
Как большому другу.
Нет прекрасней встречи
С милой стороной!
Постою у речки я
Светлолоубой.
У своей калитки
Стоя помолчу,
О друзьях-товарищах
Вспомнить захочу...

ТЕМА НАШОГО КОНКУРСУ:

МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ

ГАЗЕТА «За наукові кадри» проводить конкурс на кращий твір — оповідання, поему, вірш, нарис, малюнок, фотографію.

Наш конкурс присвячується 50-річчю Радянської влади і проходить під загальним тематичним заголовком «МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ».

Ми хочемо, щоб у ваших творах відбивався великий і складний шлях, який пройшла вся наша країна за півстоліття революції; щоб в них відбилась героїчна історія боротьби і праці радянської молоді.

Ми чекаємо від вас творів, які б показували, як ідеї Великої пролетарської революції живуть в справах і вчинках ваших однолітків та старших сучасників.

Ми хочемо, щоб у ваших віршах і оповіданнях, фотографіях, нарисах відби-

лись мрії, пошуки та ідеали молодого сучасника будівництва комуністичного суспільства. Нехай в них розповідається також про життя і працю людей нашого приморського міста і, звичайно ж, про студентське життя.

Наша газета систематично друкуватиме кращі твори, що надходять на конкурс. Крім того, твори переможців конкурсу будуть опубліковані в окремому спеціальному випуску, приуроченому до 50-річчя Жовтня.

Для переможців в конкурсі встановлено такі премії:

Одна перша премія розміром 30 крб.

Дві других премії — по 20 крб.

Три третіх премії — по 10 крб.

Надсилайте твори на конкурс. Конкурс триватиме до 25 жовтня 1967 року.

У ЖЕ на світанку своєї історії люди очевидно мали зброю для захисту своєї мирної праці від різних нападників, своїх ворогів. Зрозуміло, що мабуть, у первісних людських колективах були і спеціально організовані охоронці, захисники їхньої мирної праці — збройні сили.

Праслов'яни, предки сучасних слов'янських народів, в історії відомі понад дві тисячі років тому. У їхній мові були вже такі назви збройних сил: РАТЬ, ВОИ, ВОЙСКО, ПЪЛКЪ.

Названі слова, назви збройних сил, у праслов'янській мові вживались у таких значеннях: РАТЬ — «війна, боротьба з ворогами»; ВОИ, ВОЙСКО — «озброєні люди, що відганяли, переслідували нападників, ворогів»; ПЪЛКЪ, спочатку — «народ, юрба», потім — «озброєний народ для боротьби з ворогами».

Всі ці слова були відомі і в давньоруській мові. Однак вони вживались не тільки як загальна назва озброєних людей, не тільки у значенні «ВІЙСЬКО», а й у значенні «ВІЙНА», «ПОХІД НА ВІЙНУ» тощо. Пригадайте «Слово о

полку Ігореве», тобто «Слово про похід Ігоря» на війну з половцями.

Згодом у східнослов'янських мовах ці слова або звузили сферу свого вжитку, або набули іншого значення. Так, слово «РАТЬ» тепер тільки зрідка вживається у своєму первісному значенні, а слово «ПОЛК» уживається тільки як назва військової частини. Від кожного з цих слів утворилось чимало нових слів, напр., РАТНИЙ, ПОДВИГ, ВОІН (від слова ВОИ), ОПОЛЧЕНЕЦЬ тощо. Тільки слово «ВІЙСЬКО» і в наші дні зберегло своє колишнє значення.

Та з початку XVIII ст. у всіх слов'янських мовах поряд із найпоширенішою назвою збройних сил народу «ВІЙСЬКО» стало ще паралельно, як синонім, вживатись слово «АРМІЯ» (у російській, українській, білоруській, польській, сербохорватській мовах) і «АРМАДА» (у чеській, словацькій, словенській мовах).

Слова «АРМІЯ», «АРМАДА»

генетично зв'язані з латинським словом «АРМА», вживаному у значенні — а) «зброя, переважно оборонного призначення — ЩИТ, ШОЛОМ, ПАНЦИР» і б) «війна», «боротьба», в) збройні сили, війсьсько». Від латинського слова «АРМА» в іспанській мові утворилось слово «АРМАДА» із значенням «ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ». В Іспанії вогнепальною зброєю в першу чергу озброювали кораблі. Звідси групу кораблів, що мали вогнепальну зброю, стали називати в багатьох європейських мовах словом «АРМАДА». Згодом словом «АРМАДА» стали називати і сухопутні війська, що мали вогнепальну зброю. Ось чому у чеській, словацькій і словенській мовах загальною назвою збройних сил поряд із словом «ВІЙСЬКО» і стало слово «АРМАДА».

Слово «АРМАДА» десь у XVI—XVII ст. зайшло і в українську мову, однак зберегло своє первісне значення — вогнепальної зброї і набуло дещо іншого звучання—

СЛОВО ПРО СЛОВО

«АРМАТА», російське «ПУШКА». У французькій мові на базі латинського слова «АРМА» утворилось слово «АРМІЯ» як загальна назва збройних сил. Із французької мови через німецьку слово «АРМІЯ» в часи Петра I зайшло в російську, українську та інші слов'янські мови.

В буремні дні Великої Жовтневої соціалістичної революції збройні сили радянської влади, з ухвалою Раднаркому від 28 січня 1918 р., стали називати Червона Армія, тобто Армія, яка боролась під революційним червоним прапором. Таку назву збройним революційним силам Комуністична партія дала впротитаву назві армії буржуазії, поміщиків, аристократії, які самі себе називали «белой костью».

В роки Великої Вітчизняної війни, щоб підкреслити, що Червона Армія захищає інтереси і владу трудящих, владу радянську, збройні сили нашого народу стали називати РАДЯНСЬКА АРМІЯ.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.